

Utorok 26. mája 2020

Zapište si, prosím, poznámky, ktoré sú zvýraznené žltou farbou a naučte sa ich.

Priebežne si **opakujte učivo od fantasy literatúry a od autora Jamesa A. Owena** (od Utorok 17. marca 2020, k autorom stačí vedieť ich národnosť a názov ukážky z učebnice) spolu s literárnymi termínmi 9. ročníka (od literatúry po divadelnú hru – poznámky sú aj na konci tohto dokumentu), budúci týždeň v utorok Vás čaká opakovanie vo forme testu.

Dráma sa skladá z dialógov a monológov, má dej, ale na rozdiel od epiky v nej CHÝBA autorská reč – rozprávač!

MUZIKÁL – žáner hudobného divadla, ktorý je syntézou textu, hudby, tanca a spevu.

Alta VÁŠOVÁ (1939)

- slovenská prozaička, dramaturgička, filmová, televízna, rozhlasová a divadelná scenáristka, autorka literatúry pre deti a mládež
- vyštudovala VŠ pedagogickú v BA (matematika a fyzika);
- v súčasnosti žije v BA

TVORBA: scenár k muzikálom *Cyrano z predmestia* (1978) a *Neberte nám princeznú* (1982)

Veľkáčky

Blíženci z Gemini

7,5 stupňa Celzia

Nieko ako ja

Cyrano z predmestia

Téma: láska

Idea: Nie vzhľad, ale duša a srdce človeka sú dôležité.

Literárny druh: dráma

Literárny útvar: muzikál

Hl. postavy: Cyrano, Roxana, Kristián

- podľa drámy od Edmonda Rostanda Cyrano z Bergeracu, ktorú Alta Vášová prepracovala do podoby moderného muzikálu

Dej sa odohráva v súčasnosti, bojujú medzi sebou dve hudobné kapely (rocková a komerčná). Cyrano tajne miluje speváčku Roxanu, ale hanbí sa za svoj výzor (nos), píše texty piesní v mene pekného Kristiána, do ktorého sa Roxana zaľúbila. Na konci Roxana pochopí, že sa zaľúbila do textov, nie do Kristiána a dozvedá o Cyranovej láske k nej.

Môžete si vypočúť jednu z najznámejších piesní muzikálu Cyrano z predmestia

Ja nemám lásku v malíčku v podobe z roku 1978 a v novšej podobe z roku 2019, keď tento muzikál uviedla Nová scéna.

<https://www.youtube.com/watch?v=F1eIZPxfx-l>

https://www.youtube.com/watch?v=Cm-fJGzlrNM&list=RDCm-fJGzlrNM&start_radio=1&t=64

<https://www.youtube.com/watch?v=vX3TS7WDthI>

Pôvodný muzikál Cyrano z predmestia bol naštudovaný v r. 1978 a pripravili ho:

Réžia: Ivan Krajíček

Hudba: Pavol Hammel + Marián Varga

Scenár: Alta Vášová

Textári: Kamil Peteraj + Ján Štrasser

Cyrano: Jozef Benedik

Roxana: Kamila Magálová

Prečítaj si ukážku v učebnici na str. 105 – 110, môžeš si vypočúť pieseň z tejto ukážky:

<https://www.youtube.com/watch?v=9I6Qj4kRVxY> (Pieseň o láske na prvý pohľad)

literatúra	<p>a. v širšom zmysle - všetky slovesné diela (písomnosti)</p> <p>b. v užšom zmysle - iba umelecké texty</p> <p>rozdelenie:</p> <p>1. vecná literatúra - má sprostredkovať informácie, poznatky (vecnosť, presnosť)</p> <p>a. <i>odborná</i> - veda</p> <p>b. <i>publicistická</i> - médiá</p> <p>c. <i>administratívna</i> - úradné písomnosti</p> <p>2. umelecká literatúra (krásna literatúra, beletria) - jej úlohou je estetický zážitok čitateľa, používa fikciu autora</p> <p>a. <i>lyrika</i></p> <p>b. <i>epika</i></p> <p>c. <i>dráma</i></p>
populárna literatúra	zameraná na neobyčajné osudy a hrdinstvá senzačnosť, dejovosť, emocionálnosť
dobrodružná literatúra	pútavý, dramatický dej, motív dobrodružstva a nebezpečenstva
svetová literatúra	súhrn diel z literatúr rôznych národov, stali spoločným majetkom celého ľudstva
európska literatúra	súhrn diel európskych autorov
národná literatúra	súhrn diel autorov jedného národa (napr. slovenská literatúra)
literatúra faktu	kladie dôraz na fakty a vedecké údaje ale používa aj umelecké jazykové prostriedky, aby vyvolala aj estetický čitateľský zážitok, preto <i>patrí k umeleckej literatúre</i>
encyklopédia (náučný slovník)	krátko, stručne, jasne vysvetľuje poznatky forma výkladového slovníka - heslá usporiadané podľa abecedy alebo systematicky využíva odborný (náučný) štýl
esej	zaujímavo, príťažlivo, esteticky, ale vecne chce presvedčiť a poučiť čitateľa úvaha, ktorá sa zaoberá odbornou (najmä kultúrnou problematikou) -odborný štýl, ale aj rečnícky a umelecký druhy: literárnohistorické, literárnokritické, jazykovedné, prírodovedné atď.
dráma (dramatické dielo)	prispôbené pre realizáciu ako: 1. divadlo - audio-vizuálne s dôrazom na sluchové vnímanie textu 2. film - vizuálno-auditívny s dôrazom na zrakové vnímanie 3. televízna hra - dôraz na sluch (text) 4. rozhlasová hra - auditívna (iba sluchová), nemôže použiť obraz
	<p>dialogická forma - text v dialógoch, chýba rozprávač</p> <p>inscenácia - uvedenie dramatického diela na scéne (divadelnej, rozhlasovej, televíznej)</p> <p>tvorcovia: herci, režisér, scenárista, zvukári, osvetľovači, kostyméri a iní</p> <p><i>dramatické žánre:</i></p> <p>1. tragédia - boj jednotlivca s nepriateľom, v ktorom zahynie kompozícia drámy: <i>expozícia</i> (úvod), <i>kolízia</i> (zauzlenie), <i>kríza</i> (vyvrcholenie), <i>peripetia</i> (obrat), <i>katastrofa</i> (vyvrcholenie)</p> <p>2. komédia - jej cieľom je vyvolať smiech</p>
divadelná hra	členení sa na dejstvá a tie sa delia na výstupy jednoaktovka - ak má iba jedno dejstvo divadelný prepis (adaptácia) - ak vznikne z iného žánru (napr. upraví sa z poviedky) premiéra - prvé slávnostné verejné uvedenie hry ďalšie predstavenia – reprízy , derniéra – posledné predstavenie

